

Handläggare: Susanne Kurtson
Telefon: 08 -508 03 379

Till
Spånga-Tensta stadsdelsnämnd

Svar på samråd för ny begravningsplats i Järva friområde

Förvaltningens förslag till beslut

Spånga-Tensta stadsdelsnämnd överlämnar förvaltningens tjänsteutlåtande som svar på remiss om samråd.

Maria Häggblom

Christina Heglert

Stadsdelsdirektör

Avdelningschef

Bilagor

1. Järva begravningsplats Öarna - Program för detaljplan.
2. Protokoll Stadsbyggnadskontoret (SBN 2012-06-19)

Sammanfattning

Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning är inbjudna att lämna synpunkter på ny begravningsplats i Järva friområde. Kyrkogårdsförvaltningen hade en öppen arkitekttävling och förslaget Öarna vann. I förslaget framstår begravningsplatser som öar/solitärer i landskapet. De enskilda begravningsplatserna kan utformas för att tillgodose ceremoniella behov för olika seder och traditioner.

Förslaget Öarna ger förutsättningar för en mångkulturell mötesplats. Förslaget ligger i linje med Promenadstaden Stockholm då begravningsplatsen knyter ihop stadsdelarna med anknytning till Järvafältet.

Nämnden anser att det bör vara tillåtet att ha picknick, springa och åka skidor i friluftsområdet utanför begravningskvarteren och även att respektera seder som att fira de dödas dag, då man äter middag en natt i slutet av oktober om året vid graven. Nämnden anser även att det borde gå att tillmötesgå Järva discgolf Park genom att lämna plats för en 18 – hålsbana vid Granholmstoppen.

Ärendet

Stadsbyggnadskontoret har inbjudit Spånga-Tensta stadsdelsförvaltning till samråd för utbyte av information enligt 5 kap 20 § PBL (1987:10) angående program för ny begravningsplats i Järva friområde.

Programmet i korthet

Stockholm växer. År 2030 förväntas Stockholm ha en miljon invånare som representerar ett brett spektrum av kulturer och bakgrunder. Begravningsplatser med plats för skilda traditioner och religioner är nödvändigt. Den nya begravningsplatsen är en satsning för Stockholms stad i samma storleksordning som Skogskyrkogården var för 100 år sedan. Den nya begravningsplatsen är tänkt att ge mervärde åt närliggande bostadsområden såväl arkitektoniskt som rekreativt.

Redan när bostadsbebyggelse för Järva planerades fanns planer på en begravningsplats i området. Behovet av kistgravar i nordvästra Stockholm har ökat. Begravningsplatsen är tänkt att täcka behovet många år framåt. Förhoppningen är att begravningsplatsen kan bidra till samhörighet för de boende vid Järvafältet.

Kommunfullmäktige gav år 2005 kyrkogårdsnämnden i uppdrag att utreda förutsättningar för en ny begravningsplats i Järvaområdet. Efter att ha utrett olika alternativ bland annat vid Hägerstalund, antog stadsbyggnadsnämnden i december 2008 en startpromemoria för planeringen av den nya begravningsplatsen. Området som valts ut ligger i anslutning till Hjulstakorset med E 18 i söder och Akallälänken i väster.

Stockholms kyrkogårdsförvaltning bjöd in till en öppen arkitekttävling 2009-2010. Det vinnande förslaget - Öarna – presenterades av det danska arkitektkontoret Arkitekt Kristine Jensens Tegnestuge i samarbete med arkitekten Poul Ingemann. Juryn föll för förslagets inkännande gestalningskoncept som bygger vidare på det befintliga kulturlandskapet.

Kyrkogårdsförvaltningen har och avser att ha en god kommunikation med boende, berörda och andra intressenter. Under arkitekttävlingen ställdes alla 111 förslag ut på Tensta gymnasium. En referensgrupp med representanter för olika trossamfund följer projektet. Planförslaget ställs ut under tiden 11 juli 2012 – 15 oktober 2012 vid stadsbyggnadsexpeditionen i Tekniska Nämndhuset, Fleminggatan 4, samt visas även i biblioteken i Akalla, Husby, Kista och Spånga samt

Svar på samråd för ny begravningsplats i Järva friområde

medborgarkontoren i Tensta och Rinkeby. Samråd har hållits i Tensta och Husby under september månad.

Nuvarande förhållanden

Den planerade begravningsplatsen gränsar mot Hästa gård, restaurang White House och kolonilotterna vid Granholmens fritidsträdgårdar. Hästa gård och Järva Discgolf Park har nyttjanderätt inom programområdet. I den östra och norra delen av programområdet har Hästa gård beteshagar. Discgolfanläggningen har nyttjanderättsavtal med Stockholms stad för en 18-hålsbana. Det saknas idag kollektivtrafik till området.

Befintlig vegetation, topografi och bebyggelse

Enligt miljökonsekvensbeskrivningen finns det värdefulla naturområden att ta hänsyn till i arbetet med programmet som åkrar, våtmarker, blandskog, plåtåer och Granholmstoppen.

Inom området förekommer rikligt med fornlämningar och kulturstigen Tidens väg går genom området. Programområdet är ett område för rekreation för de boende runt Järvafältet; skolklasser, förskolor och andra besökare.

Förutom den värdefulla kulturmiljön utgör Granholmstoppen en målpunkt med sina utsiktspunkter och discgolfanläggningen. Toppen används även som uthoppsplats för skärmflygning och för vinteraktiviteter som skid- och pulkaåkning.

Förslaget har ambitionen att anpassa sig till befintliga kvaliteter och minimera en negativ miljöpåverkan.

Förslaget Öarna

Järva begravningsplats ska ses som en del av Igelbäckens kulturresevat. Det nuvarande landskapet ska inte förvandlas till en kyrkogård utan istället uppfattas som ett landskap som i sig själv rymmer många historier kompletterade med nya. Begravningsplatser anläggs som små inhägnade öar i landskapet där de kommer att framstå som solitärer i landskapet. De enskilda begravningsplatserna kan utformas för att tillgodose ceremoniella behov utifrån olika seder och bruk. Den fullt utbyggda begravningsplatsen föreslås innehålla 20 000 gravar. Av dessa bör närmare 10 000 vara kistgravar.

I programmet föreslås två ceremonibyggnader och en service- och personalbyggnad. Ambitionen är att de anpassas i landskapet på samma sätt som begravningsöarna. En mindre blomsterkiosk, eventuellt med en trädgård, kan inrymmas i anslutning till servicebyggnaden. I anslutning till ceremonibyggnaden finns ca 20 parkeringsplatser. Parkeringsfickor längs de primära

förbindelsevägarna i närheten av begravningsenheterna ger plats för 3-5 bilar vid varje enhet.

I så stor utsträckning som möjligt ska begravningsplatsen uppfylla gällande krav för tillgänglighet för personer med funktionsnedsättning enligt "Stockholm en stad för alla".

Strukturen med samlade begravningskvarter med öar tillåter att rekreativa funktioner behålls i mellanrummen mellan begravningskvarteren.

I utbyggnadsskedet påverkas framförallt discgolfanläggningen och områden som Hästa gård använder för bete.

Spånga-Tensta perspektiv

Kyrkogårdsnämnden och stadsbyggnadsnämnden har sedan november 2008 inriktat planarbetet på den sydvästra delen av Järva friområde – först väster och söder om Granholmstoppen och sedan också inklusive Granholmstoppen.

Vid stadsbyggnadsnämndens behandling av ärendet (SBN 2012-06-19) beslöts att i huvudsak bifalla stadsbyggnadskontorets förslag till beslut, dock med följande tillägg: *"Stadsbyggnadsnämnden beslutar att innan samråd påbörjas redigera alla handlingar så att samtliga förekomster av "picknick", "naturpedagogik" och "spontanidrott" stryks. Stadsbyggnadsnämnden ställer sig direkt avvisande till att områden mellan begravningskvarterens "öar" får användas för pick-nick, spontanidrott eller liknande. Ingen annan användning av områdena mellan gravplatserna än "att bevara områdets natur- och kulturvärden" ska medges.*

Under samråden i Tensta och Husby poängterade ett flertal medborgare att området används för rekreation. Oron var stor att rörelsefriheten begränsas och att restriktioner, enligt stadsbyggnadsnämndens förslag ovan, kommer att gälla för hela området. Bland annat en oro att man inte får ha picknick i området. De som spelar discgolf var oroade för att discgolfbanan läggs ner. Discgolfbanan har ett tillfälligt nyttjanderättsavtal men efter nästan 20 års tid är verksamheten väl etablerad i området och känd i Europa.

I området finns befintliga stigar/vägar som delvis bevaras och upprustas samt nya som ska anläggas. I Spånga-Tensta förekommer busåkning med moped men även bilar kör på gångvägar. Då begravningsplatsen kommer att ha personal under dagen förväntas säkerheten öka.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts vid strategiska staben.

Förvaltningens förslag

Förslaget Öarna ger förutsättningar för en mångkulturell mötesplats. Förslaget ligger i linje med Promenadstaden Stockholm då begravningsplatsen knyter ihop stadsdelarna med anknytning till Järvafältet.

Nämnden anser att förslaget till begravningsplats Öarna tillvaratar kvaliteten i området och kombinerar såväl en funktionell och mångkulturell begravningsplats som friluftsområde. Det bör vara tillåtet att ha picknick, springa och åka skidor i friluftsområdet utanför begravningskvarteren och även att respektera seder som att fira de dödas dag, då man äter middag en natt i slutet av oktober om året vid graven. Skogskyrkogården är ett gott exempel på en plats där människor promenerar, joggar och cyklar för att ta sig till olika delar av området kring kyrkogården.

När det gäller discgolfanläggningen anser nämnden att det borde gå att tillmötesgå Järva discgolf Park genom att lämna plats för en 18 – hålsbana på och kring Granholmstoppen även om det minskar kapaciteten hos begravningsplatsen. Det ger även möjlighet till pulkåkning på vintern.

Svar på samråd för ny begravningsplats i Järva friområde